

השוחר פרק שני חולין

לה

עין משפט נר מצוה

(א) זבחים לטו: [ו] ונשח איתח
 יומתן: (ז) תגינה יח: [נדח]
 ג: [א] ויקרע יח:
 (ד) ע"כ על טהרת תרומה
 כ"ל, (ה) כ"פ: [א] יומת,
 (ו) מאי לאו דבע נר, ר"ל,
 (ז) ל' חומר בקודש, (ח) ל' יל'
 כ"פ: כל שעה דף לה,
 (ט) נ"ל בית שמאי דף מ: [א],
 (י) ונש"ע חו"ט פסחים יט.
 ד"ה הלמה וחו"ט תגינה
 כג: ד"ה והא וחו"ט מנחות
 כה: ד"ה יחלו וחו"ט זבחים
 לה: ד"ה ואפילו,

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ללכת בית
 וכו' דלפי' בחולין מהני
 שני. י"ב פ"י כשנעשו על
 טהרת תרומה: (ב) ד"ה
 אלא וכו' דעבדי: (ג) תוס'
 ד"ה האוכל וכו' אכל אוכל
 שלישי: (ד) ד"ה אין ק"ו וכו'
 לר' חנן דספ"ק דפסחים
 ואפי' רבי חייה בר אבא
 אמר ר' יוחנן דפליג:

הנהגות מורה"ב

[א] ר"ה האוכל וכו'.
 דהא י"ב ע"ן מהרש"א
 מהירושלמי תמח"ט שטון
 האמת וללא כתתו מהר"מ
 שם: [ב] בא"ד הי"ט אף
 בחולין שנעשו על טהרת
 הקדש י"ב ע"ן מהרש"א
 מהירושלמי תמח"ט והוא שם
 שלא במקומו:

מוסף רש"י

האוכל שלישי של
 תרומה עצמה. וי"ש
 שלישי של חולין שנעשו
 על טהרת תרומה. אסור
 לאכול ומותר ליגע.
 בתרומה, דלמי עשה גופו
 אלא שלישי כמו המאכל
 שאכל אסור לאכול תרומה
 אלא מותר ליגע (בחיים
 103). מדרס. אכ הטומאה
 לטמא אדם וכלים מדרס
 הזב שמטמא אדם וכלים
 כמכחי (ויקרא טו) ואם
 אשר יגע במשכו יכנס
 נגדו, לפרושי. לאוכלי
 חולין צטהיה (תגינה יח)
 כלומר כש שמדס מטמא
 אדם ובגדים כן בגדי עט
 האין מדרס לפרושי (נדח
 127). לאוכלי תרומה.
 הניס, וכל אלו מעלות
 מרגי טפרים שאמרו
 שאין שמירת טהרתן של
 אלו חשובה שמיה אלא
 אלו, ומתוך שהן אלו אלא
 אלו כאלו לא עמריה, גזרו
 בהן בנגדיהן שמא יטבה
 בהן אשמו מיה והרי הן
 מדרס הנדה (תגינה שס).

דליכא כוית צכדי אכילת פרס. דחיוז אוכל תרומה צטומאת הגוף
 לא היו אלא כוית ואין שום אכילה כשיעור מנטרפת בין כוית לכל
 אסורין ובין ככותבת ליה"כ אם שהה מתחלת אכילת השיעור ועד
 סופה יותר מכדי אכילת פרס שכן נתנה תורה שיעור לשהיית אכילה
 צבית המנוגע שהקפידה תורה צטוהה
 צו שיעור אכילה לטמא בגדים ואותה
 אכילה נשתערה בחצי ככר של עירוב
 והיא ד' צי"ס ובמיד הדמע תבלי
 תרומה מועטין וכי אכל מן המקפה
 פרס לא אכל מן התבלין כוית עד
 דאלל מן המקפה טפי מאכילת פרס
 ובטפי לא מנטרף כוית ואין כאן
 אכילת תרומה צטומאה אכל ראשון
 ושני אין נאכל צניז הדמע דאפילו
 בחולין מהני שני (א) ועוד דשני פסיל
 ליה לתרומה דפתיכא ביה כן שמעמי.
 וקשיא לי מ"מ היכי ספיתן ליה מידי
 דפסיל לגופיה לתרומה והא מוזהר
 הוא מלפסול את גופו דאמרינן אצפ"ח
 דיומא (דף פ:). אל תטמאו צהס
 ונטמתם צס"ט מכאן לטומאת גוייה
 דאורייתא ואפילו למ"ד דרבנן אסורא
 מיהא חיכא ועוד לישנא דהש"ס
 דפרין [ג]: ספיתן ליה מידי דפסיל ליה
 לגופיה משמע דלאו מתבלי תרומה
 פריך אלא מדספיתן ליה שלישי של
 חולין. ונ"ל דבחולין גרידא קאי רישא
 דמתניתין הראשון שחולין כו'
 והשלישי נאכל אפילו הוא נזיד הדמע
 ונגע צשני לטומאה וה"ל שלישי
 מותר לאוכלו והא הכא כיון דנזיד הדמע הוא (י) על כרחין
 שנעשה על טהרת תרומה צעי למיכליה וה"ל חולין שנעשין
 על טהרת תרומה ואי אמרת שיש ליה פסיל גופא לתרומה
 ספיתן ליה להאי כהן מידי דפסיל לגופיה ואמי למיכל תרומה
 אצתריה. הנח לנזיד הדמע דליכא כוית צכדי אכילת פרס הלכך
 לאו חולין שנעשו על טהרת תרומה הוא דלמאי קרית ליה צטהרת
 תרומה משום תבלין דפתיכי ציה הגהו לית צהו כוית תרומה צכדי
 אכילת פרס דמקפה הלכך לא צעי למיכליהו צטהרת תרומה והו
 להו חולין גרידי: **אסור לאכול.** בתרומה: **ומותר ליגע.** והיינו נמי
 כדעולא [גה]. אלא דעולא איירי בשלישי דחולין שנעשו על טהרת תרומה
 ורבי יוחנן (א) איירי בשלישי דתרומה עצמה: ה"מ. דאמרינן פסל
 מלאכול דמשמע אכל מותר ליגע היכא דשלישי שאכל הוא חולין אכל
 תרומה לא ואי מדרבי צו: **אלא קדש מקודש.** אלא"כ היה
 שלישי של קדש מקודש דהאי שלישי (ב) עבדי רביעי בקדש מעלה היא
 דרבנן דהא גבי מעלות דחומר בקדש קמי להו (תגינה דף כ:). צה'
 מעלות אחרונות דאמרינן התם (שם כא:). דלית להו דררא דטומאה
 מדאורייתא וכי תקיפו רבנן בשלישי דקדש מקודש הוא דתקון. ואע"ג
 דמיתנין לה בק"ו ממחוסר כיפורים לאו ק"ו דאורייתא הוא דהא
 משלכתי דתרומה הוא דמיתנין (א) והיא גופה לאו כתיבא צהדיא
 ואסקמכתי בעלמא הוא דמע דהא גבי מעלות תנייה וק"ו דכוותיה
 אמרינן במסכת סוטה צפרק כשם (דף טו:). דאמרינן ק"ו מאוכל
 הצא מחמת טבול יוס דעבדי רביעי בקדש והוא גופיה לאו מכתב
 כתיב ולא בק"ו אחי: **קדש מקודש.** קדש גמור שקדש גופו כגון צשר
 קרבן וחלות התודה שנשחטו הזבח עליהם ומנחות שקדשו בכלי אכל
 שלישי של קדש המקודש בקדושת פה לא והכי מפרש צבריייתא
 דמסכת טהרות צפ"ק [ה"ד] וכיון דלא עבדי רביעי לא פסיל לגברא וקס"ד
 צוכ"ש חולין שנעשו על טהרת תרומה: **והא לאו קדש מקודש הוא.**
וקפסיל ליה לגברא ואפילו שני נמי עבדי ליה: עומאה היא אכל
הקדש. ושלישי דידיה מספקין ליה צשני לגבי קדש ומש"ה פסיל
 לגברא: **מדרס לפרושין.** הרי הן אכל פרושין כמדרס הזב דמטמא
 אדם והני נמי מטמו להו מדרבנן: **פרושין.** אוכלי חולין צטהרה:

אבל תרומה בנגיעה נמי אסור. אע"ג דאין עושה רביעי ה"א
 לאסור ליגע דגרינן שלא יצא לאכול: **האובל שלישי**
 של חולין שנעשו על טהרת הקדש מהור **לאובל בקדש.** כמו שאינו
 עושה רביעי והא דנקט אוכל ולא נקט מגע שאינו עושה רביעי
 אם נגע בקדש צטומא נקט א דהאוכל
 חמור ממגע דהא אוכל את שלישי
 היו שני לקדש וא"ת לענין מאי היו
 שלישי כיון דאוכלו היו טהור אפילו
 לאכול בקדש וגם אם נגע בקדש אינו
 עושה רביעי ונראה דנ"מ לבי הא
 [דמנן] (דמניה) צפרק קמא דטהרות
 השרץ מטמא שלשה ופוסל אחד
 בקדש צחיה קדש אמרו בקדש מקודש
 כמו חלות תודה ורקיקי מיר שנשחט
 עליהן הזבח והמנחות שקדשו בכלי
 אכל חלות תודה ורקיקי מיר שלא
 נשחט עליהם אכל ונמנחות שלא
 קדשו בכלי אינן לא קדש ולא בחולין
 אלא הרי הן כתרומה והשרץ מטמא
 בהן שנים ופוסל אחד והשתא לענין
 זה יש בהן שלישי דשזב אין שומטין
 עליהם הזבח ואין מקדשין הנמנחות
 בכלי דמו לא חו לקדושת הגוף וא"ת
 רבי ינחק כמאלן לא כר"א ולא כרבי
 יהושע דלרבה צר צר חנה לרבי
 יהושע אין בהן שלישי כלל ולעולא
 הא דקאמר רבי יהושע שלישי שני
 לקדש אהיינו אף לחולין שנעשו על
 טהרת הקדש אי כר"א הא אמר
 שלישי שלישי ונ"ל דקסבר רבי
 ינחק דר"א ורבי יהושע לא איירו אלא בשלישי של חולין שנעשו
 על טהרת תרומה שטהרתה טומאה היא אלא הקדש אכל
 (א) אוכלין שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור
 לאכול בקדש וא"ת תקשה ממניתין דטהרות לרבי ינחק דקתני
 שלישי צטהרתה פוסל ופירשתי לעיל דאיירי בנעשה על טהרת הקדש
 וי"ל דמסקינן תנאי היא:

אין דבר בו אלא קדש מקודש בלבד. מה שפירש
 צקונטרס רביעי בקדש מעלה דרבנן היא מוקתני לה
 צה' מעלות אחרונות צחומר בקדש דלמך התם דלית להו דררא
 דטומאה דאורייתא אין נראה דהא חשיב נמי צה' מעלות אחרונות
 כלי מנטרף מה צטהורו לקדש וצירוף הוא דאורייתא לרבי (א) יוחנן
 דספ"ק דפסחים (דף יט). ואפילו רבי חייה בר אבא דפליג עליה
 התם ואמר צירוף דרבנן הוא הא איהו מוקי לה כר"ע ור"ע ס"ל שלישי
 בחולין דאורייתא וא"כ רביעי בקדש נמי דאורייתא דקרי כאן והצטר
 אשר יגע בכל טמא לא יאכל (א) והא דקרי רביעי בקדש צפרק (א) כל
 שעה (דף כה). מעלה בעלמא לאו משום דהוי מדרבנן דהא צביא כפרמו
 אוכל בקדשים קרי ליה נמי התם (א) מעלה אע"ג דהוי דאורייתא כדדרשינן
 צהערל (צמנות עד:). וקאמר נמי התם דוהצטר לרבות ע"ס ולצונה היו
 מעלה וצקמן (דף לו). מוכיח מיניה דחיצת הקדש דמכשרת דאורייתא
 והא דלמך בפי' (א) (כל הפסולים) (וצמ"ס דף לה) גבי והצטר לרבות
 ע"ס ולצונה לפסולא בעלמא לאו פסולא בעלמא דרבנן אלא למימר
 דלאו למלקות דלא יאכל מרבה ליה אלא ליפסל מהקרבא קאמר
 דמקבל טומאה ועלום פסולה דאורייתא והא דלמך צפרק חומר
 בקדש (תגינה דף כא:). דה' אחרונות לית להו דררא דטומאה דאורייתא
 ר"ת ל"ג דאורייתא ואפילו גרסינן דאורייתא ה"פ דכה"ג בחולין ליכא
 דררא דטומאה דאורייתא דרחוק הוא מטומאה ומה שמדקדק צקונט'
 צפסחים דלא משכח רביעי בקדש למ"ד טומאת משקה לטמא אחרים
 לאו דאורייתא ואין אוכל מטמא אוכל דהיאך יכול לצא לדי רביעי
 שרץ כלי וכלי אוכל ואוכל משקה הרי אין כאן אלא שלשה ואין זה
 קושיא דמשכחת ליה שפיר ע"י ע"ס ולצונה ואע"ג דר"ל מיצעי ליה
 לקמן אי מהני חיצת הקדש למימני ציה ראשון ושני ההוא אמורא
 דלמך צפסחים דאין אוכל מטמא אוכל סבר דמונין צו ראשון ושני
 דהאוכל

ור"ל סבר דאוכל מטמא אוכל: **בחולין שנעשו על טהרת תרומה ואמאי** הא לאו קדש מקודש הוא. ונ"ל דהאי מקשה סבר דטעמא ה"א הוא דהאוכל
 שלישי שני היו משום דכיון דלא נזהר לשומרו מליטמא וליגע צשני איכא לספוקי נמי דלמא נגע צראשון וסבר כעולא צדנעשו על טהרת הקדש נמי
 שלישי שני מהאי טעמא ולית ליה דטהרתה של תרומה טומאה היא אלא קדש אלא שמירת תרומה חשיבא לשמירה אלא קדש ורבי ינחק משני דוקא
 בשלישי הנעשה על טהרת תרומה היו אוכלו שני דטהרתה טומאה היא אלא הקדש אכל שלישי הנעשה על טהרת הקדש היו אוכלו טהור לאכול בקדש
 כמו שאינו עושה רביעי ולדידיה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש ולהכי קאמר מנח תימרא דממאי דשלישי שני אין להוכיח לפי צברת המקשה ומייתי
 מבגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש ואין נראה לו לחלק בין מדרסות לפירי ורצא משני דיש לחלק ולא חיישינן צפירי שמא נגע צמדרס נ"ל:
 שמא

צה א מיי פ"ח מהל'
 שאר אבות הטומאה
 הלכה יא:
 צו ב מיי שם ה"י צ:
 ג מיי שם פ"ג ה"א
 ופי' מהלכות מטמא
 משכב ומוטב הלכה א:
 צה ד מיי פ"ג מהל'
 שאר אבות הטומאה
 הלכה א:
 צה ה מיי שם ופי"ג שם
 הלכה ד:

שיטה מקובצת

[א] דאמרינן כ"פ בתרא
 דיומא אל תטמאו בהם:
 [ב] ואי מדר' יונתן וכו':
 [ג] הוא דמיתנין לה והיא
 גופה: [ד] וקס"ד דכ"ש
 חולין: [ה] והא דאמרו' כ"פ
 ב"ש גבי והבשר לרבות:
 [ו] נ"ל דהאי מקשה סבר
 דטעמא דהאוכל שלישי
 הוי שני משום דכיון:

רבינו גרשום

אסור לאכול ומותר ליגע.
 כלומר אסור לאכול תרומה
 ומותר ליגע: אלא קדש
 מקודש בלבד. כלומר אם
 אכל שלישי של קדש
 מדרס לפרושים.
 כלומר טמאים לחכמים
 כבגדים שחן מושב חוב:

